

Nr 288.

Av herr **Eriksson** i Falun m. fl., om tilläggsarvode åt byråchefen på socialstyrelsens sjukkassebyrå.

I samband med de förslag till en förbättrad sjukkasselagstiftning, som framlades vid såväl 1927 som 1930 års riksdagar, hemställde Kungl. Maj:t i proposition angående anslag till socialstyrelsen (1927 nr 199, 1930 nr 260) bland annat, att byråchefen å styrelsens sjukkassebyrå, vilken befattningshavare enligt båda förslagen förutsattes skola, jämte handläggandet av de honom såsom chef å byrån normalt åvilande ämbetsuppgifterna, närmast under generaldirektören utöva den omedelbara ledningen av hela arbetet med sjukkasseverksamhetens omorganisation, skulle tillerkännas ett särskilt tilläggsarvode utöver den ordinarie lönen såsom ersättning för det genom omorganisationen föranledda ökade arbetet. I propositionen till 1930 års riksdag (nr 260) anförde Kungl. Maj:t i detta hänseende bland annat:

»Enligt det av socialstyrelsen framlagda förslaget rörande handhavandet av de å socialstyrelsen ankommande uppgifterna för omorganisationen skulle ledningen närmast under socialstyrelsens chef åvila byråchefen å tredje byrån. Detta förslag, som överensstämmer med vad som föreslogs i 1927 års berörda proposition i ämnet, finner jag lämpligt, då på detta sätt goda utsikter torde finnas för att hela arbetet beträffande sjukkasseväsendet och dess utveckling kommer att ledas efter enhetliga linjer. I likhet med socialstyrelsen anser jag skäligt, att nämnde byråchef för det såväl kvalitativt som kvantitativt betydande arbete, som sålunda skulle komma att åvila honom, under övergångstiden erhåller särskilt tilläggsarvode utöver den ordinarie lönen. Arvodet torde lämpligen böra bestämmas av Kungl. Maj:t efter budgetårets slut, då arbetets omfattning kan närmare överblickas. Medel för ändamålet synas böra bestridas från socialstyrelsens extra anslag, vilket alltså bör avvägas med hänsyn härtill. För budgetåret 1930/1931 synes mig tillsvidare böra för ändamålet beräknas ett belopp av 3 000 kronor.»

I proposition nr 134 till 1931 års riksdag angående anslag till socialstyrelsen m. m. återopade Kungl. Maj:t — i fråga om behovet av personalförstärkning å sjukkassebyrån vid bifall till den då framlagda propositionen i sjukkassefrågan — i allt väsentligt vad som anförts i ovannämnda proposition nr 260 till 1930 års riksdag. Anledning till erinran förklarades icke föreligga varken mot den där gjorda kostnadsberäkningen eller den där avsedda dispositionen av det begärda anslaget. I det av Kungl. Maj:t för budgetåret 1931/1932 för ändamålet åskade anslaget — 50 000 kronor — hade sålunda inberäknats ett belopp av 3 000 kr. för tilläggsarvode utöver den ordinarie lönen åt byråchefen å sjukkassebyrån såsom ersättning för det av omorganisationen av sjukkasseväsendet föranledda ökade arbetet.

I skrivelse den 2 juni 1931 (nr 309) angående anslag till socialstyrelsen m. m. anmälde riksdagen, att riksdagen i fråga om anslaget till personalförstärkning å sjukkassebyrån, hade nedsatt det av Kungl. Maj:t äskade beloppet med 3 000 kr., motsvarande det äskade tilläggsarvodet åt byråchefen. »Även om det må anses skäligt» — anförde härvid riksdagen — »att viss ersättning, utöver den ordinarie lönen, bör tillerkännas befattningshavaren i fråga för det merarbete, omorganisationen, såväl kvalitativt som kvantitativt, torde komma att medföra, har riksdagen dock ansett det icke vara lämpligt, att ersättning utgår, på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Med hänsyn till de konsekvenser, som ett bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan skulle kunna komma att medföra, har det syntts riksdagen vara mest tillrådligt, att frågan om särskilt arvode åt sagda befattningshavare tages under övervägande först då omorganisationsarbetet genomförts eller större delen därav verkställts.»

I sin framställning till Kungl. Maj:t den 8 september 1934 angående anslagsäskande för budgetåret 1935/1936, anför socialstyrelsen i detta ärende bland annat följande.

»Någon ytterligare motivering utöver den, som lämnats i Kungl. Maj:ts ovanberörda propositioner till 1927, 1930 och 1931 års riksdagar för yrkandet om ett särskilt tilläggsarvode utöver den ordinarie lönen åt byråchefen å sjukkassebyrån såsom ersättning för det under övergångstiden för sjukkassereformens genomförande så väsentligt ökade arbetet, synes styrelsen icke behöfelig. Skäligheten av ett dylikt tilläggsarvode har ju också principiellt medgivits av 1931 års riksdag. Styrelsen vill emellertid framhålla, att den arbetsbörda, som till följd av sjukkassereformen åvilat och alltjämt åvilar sagda befattningshavare, visat sig vara ännu mera krävande än vad tidigare förutsetts.

Såsom redan antyddes i Kungl. Maj:ts proposition nr 260 till 1930 års riksdag har den betydande utvidgning av styrelsens ämbetsuppgifter, som sjukkassereformen medfört, nödvändiggjort vissa omläggningar och förenklingar av handläggningen av ärenden tillhörande sjukkassebyrån. Sedan härför nödig ändring i den för styrelsen gällande instruktionen blivit av Kungl. Maj:t fastställd, har styrelsen genom beslut vid skilda tillfällen överlämnat åt byråchefen å sjukkassebyrån att utöva den på styrelsen ankommande beslutanderätten i fråga om bland annat dels i allmänhet alla ärenden, som äga samband med registrering av understödsföreningar och antagande till erkänd sjukkassa, dels ock alla ärenden rörande statsbidrag åt sjukkassor samt ersättning för utgivna moderskapsunderstöd. I sammanhang härmed har styrelsen vidare uppdragit åt tre av byråns övriga befattningshavare att i den omfattning och enligt den fördelning, som byråchefen bestämmer, inför honom föredraga ärenden, beträffande vilka beslutanderätten ankommer på honom. Genom dessa ändringar i fråga om ärendenas handläggning, vilka såsom redan anförts betingades av sjukkassereformen,

har ytterligare framhävts den ansvarsfulla ställning byråchefen å sjukkassebyrån intager i fråga om sjukassereformens genomförande.

Utöver vad sålunda anförts vill styrelsen här ytterligare framhålla, att frågan icke synes kunna längre uppskjutas. Dels utgår nämligen, såsom redan flera gånger framhållits, den i sjukassereformen medgivna övergångstiden formellt med utgången av innevarande år, dels kommer ifrågavarande befattningshavare att under nästinstundande år avgå från tjänsten på grund av uppnådd pensionsålder.

På grund av vad sålunda anförts och då befattningshavaren i fråga, i betraktande särskilt av vad riksdagen i sin skrivelse den 2 juni 1931 (nr 309), angående anslag till socialstyrelsen, anført, skäligen synes kunna förvänta att icke gå miste om den ersättning för det av sjukassereformen påkallade dubbelarbetet, vilken tidigare ställts i utsikt, får styrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t måtte till nästkommande års riksdag göra framställning om beviljande av ett särskilt tilläggsarvode utöver den ordinarie lönen åt byråchefen å styrelsens sjukkassebyrå såsom ersättning för det av sjukassereformen föranledda, väsentligt ökade arbetet, att utgå, efter 3 000 kronor för år räknat, för tiden från och med den 1 juli 1931 så länge han i tjänsten kvarstår.»

I statsverkspropositionens femte huvudtitel omförmäler föredragande departementschefen socialstyrelsens hemställan och uttalar att han, med hänsyn till det alltjämt ansträngda statsfinansiella läget, icke kan tillstyrka det av socialstyrelsen begärda tilläggsarvode till byråchefen å styrelsens sjukkassebyrå.

Som socialstyrelsen framhållit tala starka skäl för att byråchefen å sjukkassebyrån för det såväl kvalitativt som kvantitativt betydande ökade arbete, som genomförande av sjukassereformen åsamkat honom, erhåller särskilt tilläggsarvode utöver den ordinarie lönen. Den nuvarande finansiella ställningen påkallar all nödig sparsamhet med statens medel, men denna omständighet synes oss icke motivera, då nu sjukassereformen i stort sett är genomförd och ifrågavarande befattningshavare under detta år kommer att avgå från tjänsten, att denna fråga ytterligare uppskjutes utan bör densamma nu erhålla sin lösning.

På grund av det anförda tillåta vi oss föreslå,

att riksdagen måtte besluta tillerkänna byråchefen på socialstyrelsens sjukkassebyrå ett särskilt tilläggsarvode utöver den ordinarie lönen såsom ersättning för det av sjukassereformens genomförande föranledda, väsentligen ökade arbetet, att utgå med det belopp socialstyrelsen i sin framställning till Kungl. Maj:t den 8 september 1934 föreslagit.

Stockholm den 23 januari 1935.

Bernh. Eriksson.

Ant. Wikström.

Martin Andersson.